nieuws

"Tegenstanders van ggo's zijn als getuigen van Jehova"

nieuws

De uitreiking van de World Food Prize aan de Vlaamse wetenschapper Marc Van Montagu heeft zowel voor- als tegenstanders van ggo’s in de pen doen kruipen. De Standaard vond het hoog tijd om Van Montagu zelf aan het woord te laten. “Ik vergelijk de tegenstanders van ggo’s met de Getuigen van Jehova: die geloven ook dat ze de waarheid kennen en ze voelen zich beter omdat ze denken dat ze iets nuttig doen”, klinkt het.

1 JULI 2013 – LAATST BIJGEWERKT OM 14 SEPTEMBER 2020 14:22

Lees meer over:
genetische modificatie

De uitreiking van de World Food Prize aan de Vlaamse wetenschapper Marc Van Montagu heeft zowel voor- als tegenstanders van ggo’s in de pen doen kruipen. De Standaard vond het hoog tijd om Van Montagu zelf aan het woord te laten. “Ik vergelijk de tegenstanders van ggo’s met de Getuigen van Jehova: die geloven ook dat ze de waarheid kennen en ze voelen zich beter omdat ze denken dat ze iets nuttig doen”, klinkt het.

Twee weken geleden kreeg Van Montagu, samen met twee Amerikaanse collega’s, de ‘World Food Prize 2013’ als bekroning voor hun baanbrekend onderzoek naar ggo’s. Hoewel het al ruim 30 jaar geleden is dat Van Montagu aan de Universiteit Gent ontdekte hoe je genen van de ene plant in de andere kunt stoppen, is de techniek nog altijd zeer omstreden. Meteen kwam er dan ook een storm van protest van de tegenstanders van ggo’s op de prijs die Van Montagu kreeg. Ze noemden het een “nepnobelprijs die gesponsord wordt door Monsanto”.

Van Montagu begrijpt dat mensen zich daar vragen bij stellen, maar vraagt ook om de zaken op een objectieve manier te bekijken. “ Mensen denken dat het doorgestoken kaart is dat ik die World Food Prize krijg omdat Monsanto met ggo’s werkt. Maar die prijs bestaat al sinds 1987. De initiatiefnemers waren de Wereldbank en de Ford

Foundation. Monsanto is één van de vijftien andere sponsors. Het is bovendien de eerste keer dat iemand die aan 'genetic engineering' doet, de prijs krijgt."
De wetenschapper vindt het doodjammer dat het brede publiek nog altijd zo bang is van ggo's, maar volgens hem ligt dat ook een beetje aan de wetenschappers zelf. "Op dat vlak zijn we tekortgeschoten. Wij hebben nooit nagedacht over de beste manier om onze inzichten te vertalen naar het brede publiek. Daarom heerst er nu desinformatie."
Van Montagu ging er 30 jaar geleden immers van uit dat de rationaliteit wel de bovenhand zou halen. "Nu weet ik dat het zo niet werkt, dat er twee manieren van denken zijn. Psycholoog Daniel Kahneman noemt dit het snelle en het trage denken. Er is de snelle, emotionele en intuïtieve manier van reageren. En er is de langzame, rationele, intellectuele manier van denken, maar die vergt een inspanning en de meeste mensen zijn een beetje lui", reageert hij.
Het verzet tegen ggo's is in zijn ogen irrationeel. "De mensen zijn ondertussen volledige geconditioneerd omdat ze al zo vaak gehoord hebben dat ggo's gevaarlijk zijn. Ze vinden het ook verontrustend dat multinationals zich bezighouden met voedsel, maar die zijn net zo goed bezig met auto's en computers. Monopolievorming heb je ook in andere sectoren, dat heeft niets met ggo's te maken", klinkt het.
Volgens Van Montagu hebben de tegenstanders een te romantisch wereldbeeld. "Wij leven vandaag nu eenmaal in een wereld die intensieve landbouw nodig heeft. Veel mensen zouden liever in een soort aards paradijs willen wonen. Dat is mooi, maar het is onmogelijk. Ik vind het verzet rampzalig, onverantwoord. Misdadig, zou ik zelfs durven zeggen." In dat kader verwijst hij naar het dossier van de Gouden Rijst, een gewas dat zelf provitamine A maakt. "Er zijn miljoenen kinderen die blind worden en intellectuele achterstand oplopen omdat ze door hun dieet van rijst een gebrek aan vitamine A hebben. Dit zou verholpen kunnen worden met de Gouden Rijst, maar het dossier zit momenteel muurvast."
Hoe weet Marc Van Montagu zeker dat ggo's niet gevaarlijk zijn voor de mens?
"Mensen moeten begrijpen dat je de afwezigheid van iets nooit kunt bewijzen. Je kan nooit met 100 procent zekerheid zeggen dat het monster van Loch Ness niet bestaat, je kan alleen zeggen dat je op alle mogelijke manieren gezocht hebt en niets hebt gevonden. Zo zul je ook nooit 100 procent kunnen bewijzen dag ggo's geen enkel risico voor de gezondheid vormen, maar dat wil niet zeggen dat er risico's zijn."
Ook het gevaar van ggo's voor de biodiversiteit is volgens de voormalige UGent-professor niet aan de orde. "Vandaag leidt intensieve landbouw tot zeer eenzijdige monoculturen omdat alle planten klonen zijn die recht uit het labo komen. Met de ggo-technologie zouden we terug kunnen naar de oude variëteiten en daar kenmerken van

wijzigen zodat ze beter bestand zijn tegen ziekten en gewasbeschermingsmiddelen", aldus Van Montagu.

De grondlegger van de ggo-techniek heeft mee de aanzet gegeven voor de omstreden veldproef met aardappelen in Wetteren. "Het essentiële probleem is niet alleen dat we mensen ervan moeten kunnen overtuigen dat het ongevaarlijk is, maar ook dat het nuttig is. En wat men bij ons het beste kan begrijpen, is de aardappelziekte. Dat mag u aan iedere boer vragen: als juni zo koud en nat is, moet er dagenlang gespoten worden en dat kost tijd en geld. En wie biologische aardappelen wil, zal helemaal geen opbrengst hebben", legt Van Montagu uit. Hij wijst er op dat die resistentie tegen de plaag ook via klassieke veredeling kan bereikt worden, maar dat dit 50 jaar tijd kost.

Verbaasd was hij niet dat het veld in Wetteren werd vernield, maar toch vindt hij het bijzonder droevig dat jonge mensen ertoe worden aangezet om met zo veel geweld wetenschappelijk onderzoek te vernielen. Het ontslag van KU Leuven-onderzoeker en één van de woordvoerders van het protest, Barbara Van Dyck, vond hij niet nodig. "Dat was het beste cadeau dat we de tegenstanders konden doen. Maar er mag wel een sanctie zijn omdat er wetenschappelijk onderzoek is vernield."

Van Montagu neemt het Barbara Van Dyck echter niet kwalijk dat zij mee achter dit protest stond. "Mevrouw Van Dyck is sociologe, dus je kunt het haar niet verwijten dat ze onvoldoende kennis heeft. Maar als sociologe zou ze moeten inzien dat mensen het recht niet in eigen handen mogen nemen."

Toch beseft de wetenschapper dat het heel moeilijk is om een tegenstander van mening te doen veranderen. "Mensen zijn bijzonder emotioneel gehecht aan hun mening. Dat is een vergelijkingspunt met godsdienst. Mensen voelen zich beter omdat ze denken dat ze iets nuttig doen voor de samenleving. Ik vergelijk dat met de Getuigen van Jehova. Ook zij denken dat ze de waarheid kennen en het goede doen. Maar ik wil die mensen niet uitlachen. We moeten met de tegenstanders blijven praten."

Volgens Van Montagu hebben ggo's en het onderzoek naar ggo's vooral politieke steun nodig. "Ons onderzoek wordt ondergewaardeerd. Wij zijn hier in Gent nog altijd leidinggevend op wereldvlak. Maar geen enkele politicus durft zijn nek voor ons uit te steken. Terwijl het in een kenniseconomie als de onze één van dé manieren is om de komende jaren te groeien."

De 80-jarige man berust erin dat hij de aanvaarding van ggo's wellicht niet meer zal meemaken. "Ooit zullen de tegenstanders beseffen dat ze zich hebben vergist, maar ik zal dat niet meer meemaken, daar ben ik inderdaad van overtuigd", besluit Van Montagu.

Bron: De Standaard

VILT vzw

Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact

M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/
screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/
screenreader.visit us on our instagram page: https://www.instagram.com/vilt.nieuws
screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our bluesky page: https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social

---

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |
Privacy policy
Copyright
Cookie Policy
Cookie instellingen aanpassen

Crafted by Brigada